

موازین و هنجارهای اخلاق جنگ
دوادیان جهان
(مسیحیت)

www.ketab.ir

کرکوری ام ریچرک

ترجمه

عبدالرحیم گواهی

پارس کتاب

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
 کتابخانه مرکزی
 (تجدیدیه)

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور	: موازین و هنجارهای اخلاقی جنگ در مسیحیت / ویراستاران: گرگوری ام. ریچبرگ، هنریک ساینس، اندره بگی؛ ترجمه عبدالرحیم گواهی.
مشخصات نشر	: تهران: پارس کتاب، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۴ ص.
شابک	: 978-622-8031-09-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: ۲۰۰۶، The ethics of war: classic and contemporary readin
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیر نویس.
عنوان دیگر	: اخلاق جنگ.
موضوع	: جنگ-- جنبه‌های اخلاقی / War-- Moral and ethical aspects / اخلاق نظامی / Military ethics
شناسه افزوده	: رایشبرگ، گرگوری ام، ویراستار / Reichberg, Gregory M
شناسه افزوده	: سوس، هنریک، ۱۹۶۶ - م، ویراستار / Syse, Henrik
شناسه افزوده	: بگی، اندره، ویراستار / Begby, Endre
شناسه افزوده	: گواهی، عبدالرحیم، ۱۳۲۳ -، مترجم / Gavahi, Abdolrahim
رده بندی کنگره	: ۲۲۵
رده بندی دیویی	: ۴۲/۱۷۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۴۱۳۰۰۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

پارس کتاب

موازن و هنجارهای اخلاقی جنگ

در ادیان جهان (مسیحیت)

نوشته: گرگوری ام. ریچرگ

ترجمه: دکتر عبدالرحیم گواهی

طرح جلد: محرابی

چاپ: مهرگان

صحافی: حمیدنا

نوبت چاپ: دوم؛ ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۱۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۰۳۱-۰۹-۵

نشانی: تهران - خیابان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، خ وحید نظری، پلاک ۱۰۵، واحد ۲

تلفن: ۶۶۹۶۳۱۳۲ - نمابر: ۶۶۹۶۰۸۳۳

E: info@parsketab.org - www.parsketab.org

۴۰۰۰۰۰ تومان

«این کتاب با کاغذ حمایتی به چاپ رسیده است.»

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۹	بخش اول - مسیحیت باستانی و اولیه
۲۱	۱- توسیدید (حدود ۴۶۰-۴۰۰ ق.م)
۳۱	۲- افلاطون (۴۲۷-۳۴۷ ق.م)
۳۹	۳- ارسطو (۳۸۴-۳۲۲ ق.م)
۵۱	۴- سیسرو (۱۰۶-۴۳ ق.م)
۵۹	۵- آباء اولیه کلیسا (قرن ۲-۴ م)
۶۹	۶- آگوستین (۳۵۴-۴۳۰ م)
۸۳	بخش دوم - قرون وسطا
۸۵	۷- حرکت‌های صلح‌جویانه قرون وسطا (۹۷۵-۱۱۲۳)
۹۱	۸- جنگ‌های صلیبی (قرن ۱۱-۱۳ م)
۹۷	۹- گراتیان و متخصصان در احکام و فرامین پاپی (قرن ۱۲ م)
۱۰۷	۱۰- جان از اهالی سالیسبوری (حدود ۱۱۱۵-۱۱۸۰)
۱۱۳	۱۱- ریچموند پنافتورت (۱۱۸۰-۱۲۷۵)، ویلیام از اهالی رن (قرن ۱۳ م)
۱۱۷	۱۲- پاپ اینوسنت چهارم (۱۱۸۰-۱۲۵۴)
۱۲۳	۱۳- الکساندر از اهالی هیلز (حدود ۱۱۸۵-۱۲۴۵)
۱۲۷	۱۴- هوستی پنیسیس (حدود ۱۲۰۰-۱۲۷۱)
۱۳۳	۱۵- توماس آکویناس (حدود ۱۲۲۵-۱۲۷۴)
۱۵۳	۱۶- دانته آلیگیری (۱۲۶۵-۱۳۲۱)
۱۵۷	۱۷- کریستین دو پیزان (۱۳۶۴-۱۴۳۱)
۱۶۵	۱۸- رافائل فولگوسیوس
۱۶۹	بخش سوم - اواخر دوران اسکولاستیک و اصلاح
۱۷۱	۱۹- اراسموس اهل رتردام (۱۴۶۶-۱۵۳۶)
۱۷۷	۲۰- نیکولو ماکیاولی (۱۴۶۹-۱۵۲۷)
۱۸۷	۲۱- مارتین لوتر (۱۴۸۳-۱۵۴۶) و جان کالوین (۱۵۰۹-۱۵۶۴)

- ۲۲- فرانسیسکو اهل ویتوریا (حدود ۱۴۹۲ - ۱۵۴۶)..... ۲۰۷
- ۲۳- فرانسیسکو سوآرز (۱۵۴۸ - ۱۶۱۷)..... ۲۱۹
- ۲۴- یوهانس آلتوسیوس..... ۲۳۱
- بخش چهارم - روزگار جدید**..... ۲۴۱
- ۲۵- توماس هابز (۱۵۸۸ - ۱۶۷۹)..... ۲۴۳
- ۲۶- باروخ اسپینوزا (۱۶۳۲ - ۱۶۷۷)..... ۲۵۳
- ۲۷- ساموئل فون پوفندورف (۱۶۳۲ - ۱۶۹۴)..... ۲۵۷
- ۲۸- جان لاک (۱۶۳۲ - ۱۷۰۴)..... ۲۶۵
- ۲۹- کریستین فون ولف (۱۶۷۹ - ۱۷۵۴)..... ۲۶۹
- ۳۰- مونتسکیو (۱۶۸۹ - ۱۷۵۵)..... ۲۷۷
- ۳۱- ژان ژاک روسو (۱۷۱۲ - ۱۷۷۸)..... ۲۷۹
- ۳۲- امر دو واتل (۱۷۱۴ - ۱۷۶۷)..... ۲۸۱
- ۳۳- آمانوئل کانت (۱۷۲۴ - ۱۸۰۴)..... ۲۸۵
- ۳۴- هگل (۱۷۷۰ - ۱۸۳۱)..... ۳۰۹
- ۳۵- کارل فون کلازویتز (۱۷۸۰ - ۱۸۳۱)..... ۳۱۷
- ۳۶- دانیل ویستر (۱۷۸۲ - ۱۸۵۲)..... ۳۱۹
- ۳۷- فرانسیس لیبر (۱۸۰۰ - ۱۸۷۲)..... ۳۲۳
- ۳۸- جان استوارت میل (۱۸۰۶ - ۱۸۷۳)..... ۳۲۵
- ۳۹- کارل مارکس (۱۸۱۸ - ۱۸۸۳) و فردریش انگلس (۱۸۲۰ - ۱۸۹۵)..... ۳۲۷
- بخش پنجم - قرن بیستم**..... ۳۳۱
- ۴۰- وودرو ویلسون (۱۸۵۶ - ۱۹۲۴)..... ۳۳۳
- ۴۱- برتراند راسل (۱۸۷۲ - ۱۹۷۰)..... ۳۳۵
- ۴۲- هانس کلسن (۱۸۸۱ - ۱۹۷۳)..... ۳۳۸
- ۴۳- پال رمزی (۱۹۱۳ - ۱۹۸۸)..... ۳۴۱
- ۴۴- جی.ای.ام. آنسکوم (۱۹۱۹ - ۲۰۰۱)..... ۳۴۵
- ۴۵- میشل والزر (۱۹۳۵)..... ۳۵۱
- ۴۶- توماس ناگل (متولد ۱۹۳۷)..... ۳۵۵
- ۴۷- کنفرانس ملی اسقف‌های کاتولیک (۱۹۸۳ و ۱۹۹۳)..... ۳۶۱
- ۴۸- کوفی عنان (متولد ۱۹۳۸)..... ۳۷۹

پیشگفتار مؤلفان

تردید و وجود ندارد که بعضی از جنگ‌ها به خاطر عدالت و صلح به وقوع پیوسته‌اند. لیکن فارغ از اهداف آرمانگزارانه و حتی دستاوردهای عادلانه، جنگ‌ها همواره موجب ترس، صدمه، و خرابی می‌شوند. جنگ آن فعالیت بشری است که، بنابر گفته آگوستین مقدس، بالاترین میزان تأسف را به ذهن می‌آورد و ما را وادار می‌سازد اقرار کنیم که در واقع موجودات بدبخت و بینوایی هستیم. هرچند آگوستین در همان حال اصرار می‌ورزید که تمسک به هنجارهای درست اخلاقی، از ناحیه فرماندهان و نیز سربازان عادی، می‌تواند در کاهش بدترین مصائب جنگ تا حدود زیادی مؤثر باشد.

به سهولت می‌توان دربارهٔ مجموعه نوشتجاتی که مدعی تبیین دیدگاهی اخلاقی برای جنگ هستند تردید داشت. هرچه باشد، قلم‌های برترین روایت‌های جنگ صحنه‌های شکوهمند شجاعت را به نمایش می‌گذارند. روایت سخنی‌های سربازانی که جنگیدند، یا غیرنظامیانی که از تبعات آن جنگ‌ها لطمه خوردند، بسیار اندک است. باید بپذیریم که نوشتجات مطبوعاتی، ادبی، و فلسفی دربارهٔ جنگ در خلال صدوپنجاه تا دویست سال گذشته به نحو چشمگیری تغییر کرده‌اند؛ مطلبی که دست کم از زمان جنگ کریمه^۱ به این طرف (۱۸۵۴-۱۸۵۶) مشهود می‌باشد؛ به نحوی که روایت‌های انتقادی افزایش یافته و نسبت به مصائب ملموس هریک از افراد بشر حساسیت بیشتری پیدا شده است. هرچند، از لحاظ تاریخی، تردیدی نیست که افکار و اندیشه‌های مرتبط با افتخار، پیروزی، و تفوق اخلاقی، بر خطاها و بی‌عدالتی‌های فراوان ناشی از جنگ سایه افکننده است.

با وجود این، علی‌رغم ایجاد دیدگاه بی‌تفاوت یا بدون احساس و عاطفه نسبت به

۱. جنگ کریمه (Crimean War) در سال‌های ۱۸۵۴ تا ۱۸۵۶ رخ داد و در آن انگلیس و فرانسه و متحدانش، روسیه را شکست دادند. کریمه شبه‌جزیره‌ای در جنوب اوکراین است.

حقوقدانان نوشته شده‌اند، افرادی نظیر گراتیان، ریموند پنافورت^۱، پاپ اینوسنت چهارم^۲، بارتولوس^۳، جنتیلی، و گروتیوس که جملگی سهم عمده‌ای در توسعه و ارتقای تفکر حقوقی جنگ داشتند. باوجوداین، حقیقت دارد که این نظریه‌پردازان حقوقی، برخلاف همتایان آنها در عصر حاضر، خط روشنی برای تقسیم بین حقوق و اخلاق نداشتند و اغلب این دو گفتمان را مخلوط می‌کردند، و به‌همین دلیل هم مناسب دیدیم نظرات آنها را در کتاب حاضر بیاوریم.

نکته‌ای دربارهٔ فصول کتاب: هر فصل را با شرح و تفسیری همراه ساخته‌ایم. گاهی این حواشی و تعلیقات به‌صورت مقدمه‌ای هستند که اطلاعات مهمی را در مورد محتوای تاریخی و فلسفی آن متن در اختیار خواننده قرار می‌دهند؛ و گاهی هم شرح و حاشیه‌ای بین قسمت‌های انتخابی مختلف قرار داده‌ایم. در هر صورت، هدف ما این بوده که قطعات انتخاب‌شده را در منظر شایستهٔ آنها قرار دهیم و شیوه‌های مناسبی برای مطالعهٔ آنها توصیه کنیم. در مواردی هم که قطعه یا متن ارائه‌شده از لحاظ تفسیری مورد منازعه بوده است کوشیده‌ایم از جانگذاری از یک طرف بحث اجتناب ورزیم و قضاوت را برعهدهٔ خواننده بگذاریم.

تلاش کردیم تا مطالب انتخابی از ترجمه‌ها و چاپ‌های معتبر متون موردنظر باشد. گاه قطعاتی را اختصاصاً برای چاپ در این مجموعه ترجمه کرده‌ایم و بدین ترتیب وسیله‌ای فراهم ساخته‌ایم تا برای نخستین بار تعدادی از متون مهم لاتین به زبان انگلیسی در دسترس قرار گیرند. در مواردی که قسمت‌هایی از آثار بلند و پیچیده را برگزیده‌ایم، انتخاب مطالب، در پرتو محدودیت شدید حجم کتاب، حقیقتاً کار بسیار دشواری بوده است. درحالی‌که انتخاب‌هایی بی‌نهایت دقیق و ظریف اجتناب‌ناپذیر بوده است، برای هریک از فصول این کتاب، تلاش کردیم تا منتخباتی را گرد آوریم که روی‌هم‌رفته فهم متوازی از دیدگاه آن مؤلف و نحوهٔ تبیین و تنظیم دیدگاه او به‌دست دهد. امیدواریم شما خوانندهٔ محترم نیز این تلاش ما را مفید تشخیص دهید.

۱. Saint Raymond of Penafort (۱۱۸۵-۱۲۷۵) راهب دومینیکی که گردآورندهٔ کتاب احکام و فرامین پاپی گریگوری ششم بود، کتابی با موضوع بدنهٔ اصلی قانونگذاری قرون وسطایی که تا سال ۱۸۱۷ که مجموعه قوانین کشیشی رواج یافت به‌صورت جزئی از قانون کلیسا باقی ماند.

۲. Innocent با نام اصلی Sinibaldo de Fieschi (۱۲۴۳-۱۲۵۴) دشمن همیشگی امپراتور فردریک دوم و جانشین

وی.

۳. Bartolus (۱۲۵۷-۱۳۱۳) از دانشمندان ایتالیایی علم حقوق و از قضات شاخص قرون وسطا.